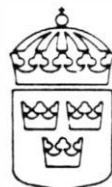

Motion till riksdagen

1989/90:Ub571

av Ylva Annerstedt m.fl. (fp)

Ortopedisk medicin

Mot.
1989/90
Ub571-578

Ryggbesvär eller andra problem med rörelseorganen är våra vanligaste folksjukdomar. Ca 300 000 människor sjukskriver sig varje år i Sverige enbart på grund av ryggbesvär. Samhällskostnaderna för ryggrelaterad sjukskrivning, förtidspensionering och sjukvård uppgick 1987 till 20 miljarder kronor. 1987 var 51 000 människor förtidspensionerade på grund av ryggbesvär. Det mänskliga lidandet bakom siffrorna är omätbart.

Trots detta finns idag ingen tillfredsställande ortopedmedicinsk utbildning inom det offentliga utbildningsväsendet och ämnesområdet Ortopedisk medicin saknas som specialitet.

Det finns en väl utbyggd utbildning för kirurgi inom rörelseorganen, men inom Ortopedisk medicin, som omfattar diagnostik, behandling och prevention av de sjukdomstillstånd som ej kräver kirurgiska ingrepp, är utbildning och kompetens mycket begränsade. Dessa sjukdomstillstånd utgör ca 80 % av alla sjukskrivningar där det hänvisas till ryggbesvär. En tränad ryggdoktor kan i 15-20 % av alla fall med säkerhet fastställa sjukdomsorsaken.

En enda fördjupningsutbildning i ortopedisk medicin finns i dag, vid Alfta Rehab Center i Alfta. Där arbetar man med målsättningen att "ge bredd, djup och specialisering av läkares och sjukgymnasters kunskaper så att varje patient kan bli föremål för adekvat undersökning och behandling av besvär och symtom från rörelse- och stödjeapparaten". Tyvärr är det ju endast ett litet fåtal personer som på detta sätt kan få insikter av högsta betydelse i sin yrkesutövning.

En systematisk utbildning krävs för att snabbt höja kompetensen i Ortopedisk medicin bland allmänläkare och sjukgymnaster. Den s.k. primärvårdsgruppen inom Socialstyrelsens sektorsprogram för rörelseorganens sjukdomar har arbetat sedan 1979. Denna föreslår att en arbetsgrupp bildas i varje landstingsområde med uppgift att ansvara för utbildning och utvecklingsarbete i primärvården avseende rörelseorganens sjukdomar. Sådana insatser skulle kunna ge viss kompetens åt redan aktiva läkare och sjukgymnaster.

För att i framtiden kunna komma tillrätta med vår vanligaste folksjukdom måste vi också i grundutbildningen ge läkare och sjukgymnaster den utbildning som krävs för att kunna ge patienterna en adekvat vård och undvika onödigt lidande och långvariga sjukskrivningar. Obligatoriska kurser i ortopedisk medicin måste därför ingå i grundutbildningen.

Utredningen om läkarnas specialistutbildning m.m. (SOU 1987:53–54) ansåg att innehållet i läkarnas specialiseringsutbildning borde revideras i takt med tillkomst av ny teknik, nya metoder och nya insikter och därigenom medverka till förnyelse och nödvändig kompetensutveckling. Ortopedisk medicin bör därför införas som egen specialitet för att ge kommande läkar-generationer möjlighet att utbilda sig tidigt och grundligt inom detta område och dessutom vidareutveckla den ortopediska medicinen till gagn för en framgångsrik utveckling av den svenska hälso- och sjukvården inom detta område.

Det finns breda kontaktytor och samverkansmöjligheter mellan Ortopedisk medicin och andra specialiteter som handlägger sjukdomstillstånd inom rörelseorganen. Det är självfallet angeläget att t.ex. specialister i allmänmedicin, företagshälsovård, medicinsk rehabilitering, ortopedi och reumatologi tillägnar sig grundläggande ortopedmedicinsk kunskap. För att behärska ämnet krävs dock lång specialistutbildning. Det är därför nödvändigt att den ortopediska medicinen blir en självständig specialitet för att möjliggöra fördjupad kunskapsutveckling, kraftfulla forskningsinsatser, nödvändig utvecklingsverksamhet och önskvärt konsultarbete.

Det behövs med andra ord en läkarspecialitet som kan ägna sig helhjärtat och utan konkurrerande arbetsuppgifter åt denna folksjukdom som kostar allt mer i mänskligt lidande och förlorade arbetsinsatser.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen beslutar att kurser i ortopedisk medicin skall ingå i sjukgymnasters och läkares grundutbildning,

[att riksdagen beslutar att ortopedisk medicin skall inrättas som självständig medicinsk specialitet.¹]

Stockholm den 22 januari 1990

Ylva Annerstedt (fp)

Barbro Sandberg (fp)

Elver Jonsson (fp)

¹ 1989/90:So450